

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-04-30
Besvaras senast
2025-05-07 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stennergård (M)

2024/25:1110 Teknikföretag och mänskliga rättigheter

Sociala medieplattformar har blivit ett globalt forum för kommunikation, opinionsbildning och mobilisering – men också ett kraftfullt verktyg för övervakning, desinformation, censur och diskriminering. Amnesty International varnar i sin årsrapport 2025 för hur teknikjättar som Meta och Tiktok medverkar till allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter, både genom aktivt agerande och genom att underlåta att agera.

Amnesty konstaterar att Meta (Facebook och Instagram) systematiskt har tagit bort innehåll som visar krigsbrott i Gaza och tystat röster som uttryckt solidaritet med det palestinska folket. Plattformen anklagas för partisk moderering, där palestinska och propalestinska inlägg ofta censureras medan krigshetsande eller hatfulla budskap från andra aktörer tillåts cirkulera. Tiktok kritiserar för att ha förstärkt hatpropaganda och spridit farlig desinformation, särskilt mot minoriteter, kvinnor och hbtqi-personer, samt för att samarbeta med auktoritära regimer när det gäller att tysta systemkritiska röster.

Rapporten lyfter också risken att dessa företag använder algoritmer som förstärker polarisering och våldsbejakande innehåll, särskilt i länder där demokratin är under hot. Det gäller bland annat Indien, Myanmar och Iran – men mönstren är globala. Samtidigt finns det mycket begränsad insyn i hur dessa algoritmer fungerar, och företagen har visat föga vilja att ta ansvar för sina plattformars effekter på mänskliga rättigheter.

Sverige har som utrikespolitisk aktör ett ansvar att försvara yttrandefriheten och skydda människorättsförsvare världen över. Om digitala plattformar används för att tysta oppositionella, utsätta minoriteter för hat eller radera bevis på övergrepp, måste Sverige driva på för att teknikjättarna ska hållas ansvariga enligt internationella normer. I EU pågår ett arbete för ökad reglering genom bland annat Digital Services Act (DSA), men det krävs också ett aktivt svenskt agerande globalt – särskilt i FN och i bilaterala samtal med företag och stater.

Från ett socialdemokratiskt perspektiv är frågan om teknikens roll i demokratins försvagning en ödesfråga. Vår utrikespolitik ska inte bara vara reaktiv, utan förebyggande. Det krävs tydliga krav på transparens, ansvarsutkrävande och mänskliga rättigheter i den digitala sfären – inte minst för att försvara kvinnors, minoriteters och aktivisters rätt att göra sina röster hörda.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Vilka åtgärder avser ministern, inom ramen för sitt ansvar som utrikesminister, att vidta för att säkerställa att svenska och internationella teknikföretag, såsom Meta och Tiktok, respekterar mänskliga rättigheter och inte medverkar till censur, desinformation eller förföljelse av utsatta grupper?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck